

A PEDAGÓGUSLÉT ÚJ KERETE — ÉLETPÁLYA-MODELL MISZTIKUMOK NÉLKÜL

Kis hazánkban a dolgok sajátos kezeléséből adódik, hogy sok esetben az is baj, ha van, és az is, ha éppen nincs valami. A pedagógusok béremelése éppen ez, amibe beletartozik a törvényi szabályozás megújítása, a szakmai munka, a fenntartói, működtetői szerepkör megváltozása is. Jelen írás a pusztá tények közlésével kíván tiszta kategóriákat teremteni, ami meggyőződésünk szerint minden jóakarátú embernek egyformán érdeke.

ROZMÁN LÁSZLÓ

Az életpályamodellel kapcsolatban alapvetően beszélnünk kell a szakmai előrelépés lehetőség-, feltétel- és követelmény-rendszere mellett az anyagi juttatások rendszeréről, az ennek fejében elvárt teljesítményről és órákeretéről.

Kezdjük a legnépszerűbb intézkedéssel: kész tényként kezelhetjük, hogy 2013. szeptember 1. után jelentős mértékű béremelésben részesülnek a pedagógusok. Az életpályamodellel szerinti Pedagógus I. kategóriába történő besorolás nagyon komoly bérnövekedést eredményez, több tízezer forintnyi összeget, már a pályakezdő, azaz gyakornok besorolású kollégák esetében is. Megmarad természetesen a pályán eltöltött időnek megfelelő fokozatba sorolás, és elkülönül – ha nem is jelentős összeggel – a főiskolai és egyetemi végzettségűek besorolása.

A pótlékok rendszere változatlan marad, ugyanazon tevékenységek, amelyek eddig preferálva voltak, ezután is jelen lesznek, csak éppen lényegesen jelentősebb összeggel ismerik el az osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, vagy éppen a gyógy-pedagógiai és az intézményvezetői beosztásban végzett munkát. Hogy az ördög ügyvédjét is megjelenítem, el kell mondani, hogy ott, ahol a törvényi minimumnál – a korábbi, netán szó szerint gazdag önkormányzatoknak, fenntartóknak köszönhetően – lényegesen több volt a pótlék és egyéb juttatás, ott nem biztos, hogy nagymértékű lesz az emelés, de mint a köznevelés többi területén, ez esetben is az esélyek kiegyenlítése, az anomáliák megszüntetése a cél. Ha pedig egy jól szituált önkormányzatnak most is

fontos az iskolában dolgozó értelmiségi réteg sorsa, ha anyagi ereje engedi, ezután is adhat külön juttatást a fenntartói függésben már nem lévő pedagógusoknak, hiszen ezt sem a számviteli, sem a költségvetési, sem az önkormányzati törvény nem tiltja.

Miután már minden létező sajtóorgánumban napvilágot láttak a pontos táblázatok és a bevezetés ütemezése, ezek kapcsán nem célszerű meddő ismétlésbe bocsátkozni.

Az életpályamodellel bevezetésének szükségszerű velejárója a minősítés, melyre bősséggel van idő, és amelynek logikus rendszere egy régóta meglévő igényt elégít ki. Ez nem más, mint az, hogy az igényes pedagógus igenis szeret visszajelzést kapni a munkájáról, elviseli a kritikát, és képes építkezni az elismerő észrevételekből is. A minősítést szakértőkből álló grémium – melynek az adott intézmény igazgatója is tagja – végzi, mely a pedagógus portfóliója mellett a gyakorlati munkát is megtekintve nyer képet a minősített mesterségbeli tudásáról. A portfólió kapcsán már most érdekes a korábbi szakmai anyagokat, sikeres tanítási terveket lajstromozni, hiszen ezek számítanak a legjobb érvnek az igényes szakmai munka mellett. A minősítés kérhető önkéntesen, és egy bizonyos idő után kötelező. Ha nem sikerül, sebj, hisz ismét kérhető.

Az adott évben bizonyos besorolási kategóriára minősíthető pedagógusok számát a miniszter állapítja meg, mely teljesen érthető, hisz csak így lehet kiszámítható módon mellérendelni a szükséges költségvetési forrásokat.

A jelenleg (augusztus közepét írunk) még csak rendelet szintjén létező, de számos helyen napvilágra került tervezet szerint már idén ősszel kérhetik a nagyobb szakmai gyakorlattal rendelkező kollégák a Pedagógus II. fokozatba történő átsorolásukat, melyre már legkorábbi időpontként 2014 januárjától sor kerülhet. Ez pedig ismét komoly előrelépés a bérezésben. Az is nagyon fontos elem a modell kapcsán, hogy a továbbképzés rendszere is megújul, prioritást fog élvezni az újabb szakok megszerzése.

A teljes életpályamodellel áttanulmányozása előbb-utóbb mindenki számára elkerülhetetlenné válik, de valószínűsíthető, hogy ha a tanévnyitó értekezleten nem is, de az őszi nevelési értekezleten bizonyára sok iskolában téma lesz.

Arra is nyugodtan ígéretet tehetünk, hogy a jelenlegi beszámolót a konkrét folyamatok, feltételrendszer ismertetésével fogjuk teljessé tenni, akár úgy, hogy erre hivatott szakemberek segítségét kérjük.

Az óraszám kérdését nem gyávaságból, hanem bölcs belátásból mellőzzük, hiszen jelen írás készültkor még javában zajlanak az intézményfenntartó központokban az egyeztetések, a végző simítások a tantárgyfelosztásokon. Egyvalami biztos azonban. A mostani bérrendezés számítási alapja – eddig erre még nem volt példa – a mindenkori minimálbér lesz, ami azt jelenti, hogy a modell teljes vertikumának 2017. évi bevezetése után is meglesz a biztos garancia a bérnövekedésre, mert a minimálbér fokozatos emelésére külön törvényi garanciát vállal az állam.